

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Casus. xlvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

ca. plerq. xliij. q. iij.

Secūda. Si damnū z lucy meliora
tionis vel deterioratōis sit cōe locanti
z pductori: sed tñ damnū mortis sit lo
cantis: licit^o est fm Laurē. de ridol. dū
mō pductor deductz expēsis bonū lucref
aliqd vnde pueniat frumentū quod sol
uit locatori.

Tertta. Si autē piculum mortis spe
ctat ad vtrūq; fm Buil. nō licz: nisi lo
cator habeat intētionē nihil accipiēdi.
sed sic pacifcaz ne pductor nimis fuer
gialta. Tūc em̄ inq̄t licz: dūmō nō fiat
infirm. nā tūc nō licz. qz cēt (vr dr) ysura
rī ex forma z scādaltzariū: z ille p̄t in
tētionē mutare vl mortē: z heres ratiōe
instrumētī coget zc.

Quarta. Si autē oē piculū incurie z
fortune equaliter spectet ad vtrūq; fm
Buil. forte possit tolerari: qz cū piculū
fortune spectet solū ad locatorē: incurie
p̄o solū ad pductorē: fit qdā recōpēsato
ad vitāda litigta. Sibi videt q̄ i hoc
tractu z simili nunq̄ ē pctm̄: obserua
tis duob; p̄mo qz capitale stet piculo
rei z fortune pro exhibēte illd. Scdo qz
neutra ps fm iudiciuz boni viri nimis
grauet: qz stāte p̄mo nō ē ysura: nec stā
te p̄mo ac scdo ē iniusticia.

Casus. xlvij.

Queritur. xlvij. Vtrum
aliquis teneat statim restituere
re. s. alienū: Ad h̄ r̄ndet Pi
sa. ti. restitutio p̄mo. z Ray.
z Archie. ij. pre. ti. ij. z Inno. z Jo. an.
z Archie. z fere oēs canōiste. sed singu
larit̄ sc̄tus Tho. ij. q. lxij. ar. vl. dices
qz sic. qz sicut iusticia est rē alienā au
ferre: ita z detinere. qz impedit dñm ab
ysu sue rei. Manifestū ē autē qz nulli licz
q̄ntūcūq; modico tpe facere iusticia
iuxta illd Eccl. l. xxj. Quasi a facie colu
bri fu. zc. Propter istā ar̄ rōnē oēs cano
niste cogunt sic dicere. Sed i p̄mo
qz istud p̄ceptū ē affirmatiuū. s. reddere
debita. q̄ nō obligat ad semp. So. Di
cit sc̄tus Tho. qz icludit negatiuū. s. no

ll alienū detinere. Scdo. Nam aliquid hō
nō pōt: z impossibilitū nō est obligatio
extra de reg. iu. li. vj. Sol. Dicit idēz.
qz q̄ nō pōt nō tenet statim: sed debz pe
tere dilatiōem p se vel p aliū. Sed hic
surgit magna difficultas. s. qd habeat
facere q̄ restituere nō p̄t. Nā fm Ray.
z Petz si restituēda sūt icerta: debz pe
tere dilatiōē ab ep̄o vel discreto p̄fesso
re. si p̄o debent certe p̄sone: debz petere
ab ip̄a. Et si nō obrineat: sūt opinionēs
varie. Nā vna dr qz debz statim satiffa
cere: aut cedere bonis: et iāsi opterz ip̄m
mēdicare. z nihil sibi dz retinere nisi ea
sine q̄b; moreret. qz sp̄ est i mora: q̄ sem
per auget pctm̄. ff. de pdi. fur. l. i. re furti
ua. Ista opinio ē R̄sch. in. liij. dicētis:
qz tali nō licz retinere nisi necessaria na
ture. qz nō licz de alieno viuere cū secu
lari honore. Est etiā opinio Alanī z Ar
chidia. sup. ca. si res. xliij. q. vj. z Bern.
z Hostie. z vt videt Inno. in ca. cū tu.
extra de ysu. z Joānis dñici. z Raym.
z Buil. Alia est Archie. dicētis qz ille q
habet vltra necessitatē nature nō tenet
cedere bonis ad vitāda dāna corpis z
anie: nō obstat eo qd dicūt p̄dicti do
ctores: qz loquūt tanq̄ ysia turtore p̄su
lētēs: quā tñ nō tenemur sp̄ accipere. s. sūf
ficiat eligere securā fm s. Tho. Suffi
cit q̄ inq̄t qz se restringat nō viuēdo ita
laure vl dorādo ita ample. z paulatim
reddat. z sic poterit absolui z cōicare.
nō ar̄ q̄ p̄t z p̄crastinā. Sibi videt qz
sic dicēdū sit: Eū dr s. Tho. qz nō licz r̄t
nere rē alienā i volūtatē dñi: intelligit̄
si illa volūtas sit rōnabilis. Nā fm eū
dē s. Tho. possum gladiū furiosi depo
sitū ad tēpus retinere: cū tñ lex strictis
sime mander deposita reddi. L. de poss
ti. l. finali. Ideo egregie Scot^o (z fm
Archie. rōnabilis) notat aliq̄s casus in
q̄b; aliq̄s nō tenet statim restituere: qui
militat sub hac maxima. Licz rē alteri
us detinere qñ ip̄e deberet velle eā reti
nere. P̄m^o ē: si subita restitutio eēt ml
tū dānosa cōtrari. Scdo si eēt dānosa et
cul fit. vr si furioso reddat gladiū: q̄ se
vel aliū p̄mar. Tert^o: si se diffamaret
ob h̄. Sufficit em̄ tūc habere volūtatēz

De quonibus impertinentibus

scilicet poterit restituere. Quartus: quoniam se multum damnificaret: et alium pariter tuaret. Quintus: quoniam est deus impotens. Dicitur autem secundum doctores pro opinione impotens quoniam habet solam necessarium naturam: secundum Archiepiscopum autem dicitur posse quod per se restringendo aliquantulum ut supra. Et sequenter videtur secundum eundem quod in potestatis sit quod se restringit quantum patet statim: et tamen cum hoc non potest. Notandum tamen quod primi loquuntur de eo quod potest vel non potest absolute: sed Archiepiscopus non absolute: sed cum decencia sua. Et iste quod non potest cum decencia sua non tenet: nisi ut credo is cui debet: et in tanta restrictione ut ipse. Videtur enim iniquum quod deus vivat cum honore ex rebus alienis: propter quod caretilla verus deus vivit et decore vel in minori honore.

Elice conclusiones.

Prima. Quilibet ex obligatione iustitiae tenet statim aut restituere: aut petere remissionem aut dilacionem.

Secunda. Si non potest obtinere dilacionem et vult viam tutiorem eligere: secundum aliquos statim restituat vel cedat bonis: etiam si opteret eum medicare: et nihil sibi retinere nisi necessaria nature.

Tertia. Simpliciter tamen et absolute non est necessarium tale cedere bonis: sed sufficit si se restringat quantum patet secundum gradum sui status: nisi ubi is cui debet in eodem primo gradu: quod tunc absolute tenet deficere a statu suo ut aliquis in suo proferat per suas res usurpatas.

Quarta. Quinque sunt casus in quibus aliquid non tenet statim restituere: scilicet: et cetera.

Quinta. Qui possunt restituere cum restrictione sua et peractinam: nec absolute nec solvere possunt.

Casus. xlvij.

Veritur. xlvij. Verus restitutio sit facienda et a quod ablatum est: Ad hoc videtur Ray. et Archiepiscopus. ij. pre. ti. ij. et Pisa. et sanctus Thomas. ij. q. lxij. secundum quod omnes pertractantur litera concordantes sic dicitur. Triplex aliquid aliquam rem tenet. Primo: quod est sua. Secundo: quod est aliena: iuste tamen detenta: puta quod

erat data pignori vel accommodata et cetera. Tertio: quod est aliena et iniuste detenta. Regulariter igitur restitutio spoliati facienda est secundum Ray. et Pisa. et cetera. q. j. reus tegerada. et fere per totam questionem. et extra dicitur restitit. spol. fere per totum. Et intellige spoliatis iuste possidentibus seu detinentibus. Fallit autem quoniam iste male accepit: et ille turpiter dedit: ut patet in simonia. De hoc vide ij. q. xxxij. art. vij. Qui igitur accipit a possidente tertio modo: secundum Ray. non debet restituere ei a quo abstulit: sed vero domino vel ei cui ea per fur surripuerit: si ea iuste tenebat. Qui pro auferat a primo: tenet restituere eidem. Similiter qui a secundo: tenet eidem: nec debet dare primo. i. possidenti primo modo: quod faceret iniuriam secundo. ff. de furtis. l. is cuius. Sed contra: quod aliqui ille est mortuus a quo res sublata est. Sol. Dicit sanctus Thomas. quod si mortuus est: tenet heredes: et hoc secundum Ray. per rata vniuersitatis heredis: nisi quoniam aliquis est heres in aliqua parte determinata: puta in centum ducentis parte. quod talis nihil debet habere: cum non sit heres: sed legatarius. L. de here. insti. tu. l. qutes. Si autem is cui debet fieri est in cognito: promissa diligentia: secundum sanctus Thomas. debet quod restituendum est: paria ei. Recreantur ubi dicitur de. Licet enim dicat Innocentius. et Joannes. an. et Joannes. de ligna. quod debet erogari in loco in quo furtum est factum. tamen Bull. et Hugo et frater Clarus et Frede. de sententis et sanctus Thomas. sententiarum quod hoc non est necessarium. Si autem est distans: mittat ei si commode poterit. alioquin turo loco deponat et ei notificet.

Elice igitur conclusiones

Prima. Qui abstulit rem a vero domino: tenet ei: et non excusat dando alteri.

Secunda. Qui abstulit ab eo quod non erat vere dominus: sed tamen iuste tenebat rem: tenetur eidem.

Tertia. Qui abstulit ab eo quod iniuste rem alienam detinebat: non tenet nec debet restituere ei: sed illi a quo primo iuste possidente rapta est: siue esset verus dominus siue non.

Quarta. Quando is qui spoliatus est mortuus est: tenet raptor heredibus per rata: sed non legatariis.